

Moses. A man of "Uncircumcised Lips"

www.alexisrael.org

1. שמות פרק ו

(י) וַיְדַבֵּר יְדֹד אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר :

(יא) בֹּא דַבֵּר אֶל פְּרַעֲה מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַיִּשְׁלַח אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרְצוֹ :

(יב) וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה לִפְנֵי יְדֹד לֵאמֹר הֵן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא שָׁמְעוּ אֵלַי וְאִיךָ יִשְׁמְעֵנִי פְרַעֲה וְאֲנִי עַרְל שְׁפָתַיִם : פ ... (ל)

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לִפְנֵי יְדֹד הֵן אֲנִי עַרְל שְׁפָתַיִם וְאִיךָ יִשְׁמַע אֵלַי פְּרַעֲה : פ

2. שמות פרק ד

(י) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל יְדֹד בֵּי אֲדֹנָי לֹא אִישׁ דְּבָרִים אֲנֹכִי גַם מִתְמוּל גַם מִשְׁלֶטֶם גַם מֵאִז דַּבַּרְתָּ אֶל עַבְדְּךָ כִּי כָבֵד

פֶּה וְכָבֵד לְשׁוֹן אֲנֹכִי :

(יא) וַיֹּאמֶר יְדֹד אֵלָיו מִי שָׁם פֶּה לְאָדָם אוֹ מִי שְׁוֹם אֵלֶם אוֹ חֲרָשׁ אוֹ פֶקֶח אוֹ עֹר הֲלֹא אֲנֹכִי יְדֹד :

(יב) וְעַתָּה לָךְ וְאֲנֹכִי אֶהְיֶה עִם פִּיךָ וְהוֹרִיתִיךָ אֶשֶׁר תִּדְבַּר :

3. רשב"ם שמות פרק ד

(יא) כי כבד פה וכבד לשון אנכי - איני בקי בלשון מצרים בחיתוך לשון, כי בקטנותי ברחתי משם ועתה אני

בן שמונים,

4. אבן עזרא שמות (הפירוש הארוך) פרק ד

כבד פה, וכבד לשון. ועוד, נלמוד מתשובת השם מי שם פה לאדם, או מי ישום אלם, שאינו מדבר על לשון

מצרים, רק ככה נולד שהיה כבד פה שלא היה יכול להוציא אותיות השפה וכל אותיות הלשון, רק קצתם

היה מוציאם בכובד.

5. דברים רבה פרשה א ד"ה א אלה הדברים

אמר הקב"ה ראה לשונה של תורה מה חביבה שמרפא את הלשון מנין... ממקומו הרי משה עד שלא זכה

לתורה כתיב בו (שם/ שמות/ ד) לא איש דברים אנכי, כיון שזכה לתורה נתרפא לשונו והתחיל לדבר דברים

מנין ממה שקרינו בענין אלה הדברים אשר דבר משה.

6. ישעיהו פרק ו

(א) בְּשִׁנְת מוֹת הַמְּלָךְ עֲזִיחוּ וְאָרְאָה אֶת אֲדֹנָי יֹשֵׁב עַל פְּסֵא רָם וְנִשְׂא וְשׁוּלְיו מְלֵאִים אֶת הַהִיכָל :

(ב) שְׂרָפִים עֹמְדִים מִמַּעַל לוֹ שֵׁשׁ כְּנָפַיִם שֵׁשׁ כְּנָפַיִם לְאֶחָד בְּשָׂתַיִם יְכַסֶּה פְּנָיו וּבְשָׂתַיִם יְכַסֶּה רַגְלָיו וּבְשָׂתַיִם יְעוֹפֵף :

(ג) וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ יְדֹד צְבָאוֹת מְלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ :

(ד) וַיִּנְעוּ אַמּוֹת הַסָּפִים מִקּוֹל הַקּוֹרָא וְהִבִּית וּמְלֵא עֵשׂוֹן :

(ה) וַאֲמַר אוֹי לִי כִי נִדְמִיתִי כִי אִישׁ טְמֵא שְׁפָתַיִם אֲנֹכִי וּבִתּוֹךְ עִם טְמֵא שְׁפָתַיִם אֲנֹכִי יוֹשֵׁב כִּי אֶת הַמְּלָךְ יְדֹד

צְבָאוֹת רָאוּ עֵינָי :

(ו) וַיִּנְעַף אֵלַי אֶחָד מִן הַשְּׂרָפִים וּבִיָּדוֹ רִצְפָה בְּמִלְקַחִים לְקַח מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ :

(ז) וַיִּנְעַף עַל פִּי וַיֹּאמֶר הִנֵּה נֹגַע זֶה עַל שְׁפָתַיִךְ וְסָר עֲוֹנְךָ וְחִטָּאתְךָ תִּכַּפֵּר :

7. שמות רבה א: כ"ו - The Crown and the Coal – Midrash Rabba 1:26

היתה בת פרעה מנשקת ומחבקת ומחבבת אותו כאלו הוא בנה ולא היתה מוציאנתו מפלטרין של מלך, ולפי

שהיה יפה הכל מתאווים לראותו מי שהיה רואהו לא היה מעביר עצמו מעליו, והיה פרעה מנשקו ומחבקו

והוא נוטל כתרו של פרעה ומשימו על ראשו כמו שעתיד לעשות לו כשהיה גדול ... והיו שם יושבין חרטומי

מצרים ואמרו מתייראין אנו מזה שנוטל כתרך ונותנו על ראשו, שלא יהיה זה אותו שאנו אומרים שעתיד

ליטול מלכות ממך, מהם אומרים להורגו מהם אומרים לשורפו, והיה יתרו יושב ביניהן ואומר להם הנער

הזה אין בו דעת אלא בחנו אותו והביאו לפניו בקערה זהב וגחלת, אם יושיט ידו לזהב יש בו דעת והרגו

אותו, ואם יושיט ידו לגחלת אין בו דעת ואין עליו משפט מות, מיד הביאו לפניו ושלח ידו ליקח הזהב ובא

גבריאל ודחה את ידו ותפש את הגחלת והכניס ידו עם הגחלת לתוך פיו ונכוה לשונו, וממנו נעשה כבד פה

וכבד לשון,

And the daughter of Pharaoh would hug and kiss Moses as if he were her son and she would not take him out from the kings palace. And since Moses was so beautiful everyone wanted to see him and anyone who saw him would not leave. And Pharaoh himself would hug and kiss Moses and Moses would take the crown off Pharaoh's head and place it on his own, just as he would do in the future when he grew up.... And sitting [before Pharaoh and Moses] were the magicians of Egypt, and they said [to Pharaoh], "We fear this [child] who takes your crown and puts it on his head, lest he be the one that we have said is going to take the kingship from you." Some suggested to kill him [by sword] while some suggested to burn him. And Jethro was sitting among them and said, "This child has no intellect!" So they tested him and brought before him a bowl of gold and a bowl of coals. If he would grab the gold then he had intellect and they would kill him. If he grabbed the coals, then not and he would be free. Moses reached for the gold, but the angel Gabriel came and pushed his hand, and he grabbed the coal and inserted it with Moses' hand into Moses' mouth and it burned Moses' tongue. And this is how Moses became heavy of mouth and heavy of tongue.

8. מילת הלב

דברים י': טז וּמַלְאֲכֵי הַיָּהוָה אֶת-לִבְבָדָד, וְאֶת-לִבְבָדָד, וְאֶת-לִבְבָדָד; וְעָרְפָכָם--לֹא תִקְשׁוּ, עוֹד
דברים ל': ו וּמַלְאֲכֵי הַיָּהוָה אֶת-לִבְבָדָד, וְאֶת-לִבְבָדָד, וְאֶת-לִבְבָדָד; וְעָרְפָכָם--לֹא תִקְשׁוּ, עוֹד
-לְמַעַן חִיֶּיךָ-

9. שמות פרק ב

(כג) וַיְהִי בַיָּמִים הָרַבִּים הָהֵם וַיָּמָת מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַיֹּאנְחֻן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעֲבֹדָה וַיִּזְעַקוּ וַתַּעַל שׁוֹעַתָם אֶל
הָאֱלֹהִים מִן הָעֲבֹדָה :
(כד) וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶת נַאֲקָתָם וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת בְּרִיתוֹ אֶת אַבְרָהָם אֶת יִצְחָק וְאֶת יַעֲקֹב :
(כה) וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֵּדַע אֱלֹהִים : ס

10. זוהר כרך ב (שמות) פרשת וארא דף כה עמוד ב

תא חזי : כתיב "הן בני ישראל לא שמעו אלי ואיך ישמעני פרעה ואני ערל שפתים" (ו:יב). מאי "ואני ערל שפתים"? בקדמיתא כתיב "לא איש דברים אנכי" (ד:י) וגוי "כי כבד פה וכבד לשון אנכי" (שם), וקודשא בריך הוא הוה אותיב ליה "מי שם פה לאדם" (שם יא) וגוי, והוא אמר "ואנכי אהיה עם פיד" (שם יב). ס"ד דלא הוה כן?! והשתא אמר "ואני ערל שפתים", אי הכי - אן הוה מלה דאבטח ליה קודשא בריך הוא בקדמיתא?

אלא, רזא איהו ; משה - קלא, ודבור, דאיהו מלה דיליה, הוה בגלותא, והוה איהו אטיס לפרשא מלין. ובגין דא אמר "ואיך ישמעני פרעה" - 'בעוד דמלה דילי איהו בגלותא דיליה, דהא לית לי מלה, הא אנא קלא מלה גרע, דאיהו בגלותא. ועל דא שתף קודשא בריך הוא לאהרן בהדיה.

תא חזי : כל זמנא דדבור הוה בגלותא, קלא אסתלק מניה, ומלה הוה אטיס בלא קול. כד אתא משה אתא קול, ומשה הוה קול בלא מלה, בגין דהוה בגלותא, וכל זמנא דדבור הוה בגלותא משה אזיל קלא בלא דבור. והכי אזיל עד דקריבו לטורא דסיני ואתיהיבת אורייתא, ובההוא זמנא אתחבר קלא בדבור, וכדין מלה מליל. הדא הוה דכתיב (כ:א) "וידבר אלוקים את כל הדברים האלה". וכדין, משה אשתכח שלים במלה כדקא יאות, קול ודבור כחדא בשלימו.

And Moses spoke before the Lord, saying: Behold, the children of Israel have not harkened unto me, how then shall Pharaoh hear me, who am of uncircumcised lips?" How did Moses dare say this? Had not the Holy One already promised him, when he said that he was not eloquent, that He "will be with his mouth" (Exodus 4, O-12)? Or did the Holy One not keep His promise? However, there is here an inner meaning. Moses was then in the grade of "Voice," and the grade of "Utterance" was then in exile. Hence he said, "How shall Pharaoh hear me, seeing that my 'utterance' is in bondage to him, I

being only 'voice,' and lacking 'utterance.'" Therefore God joined with him Aaron, who was 'utterance' without "voice," When Moses came, the Voice appeared, but it was "a voice without speech." This lasted until Israel approached Mount Sinai to receive the Torah. Then the Voice was united with the Utterance, and the word was spoken, as it says, "and the Lord spoke all these words" (Exodus 20, 1). Then Moses was in full possession of the Word. Voice and Word being united, That was the cause of Moses' complaint (v. 23), that he lacked the word save at the time when it broke forth in complaint and "God spoke to Moses."

11. Rav Joseph B. Soloveitchik. Redemption, Prayer and Talmud Torah

The animal is exposed to pain; so is the slave. When the slave meets with pain he reacts like the animal, uttering a sharp, shrill sound. However, the howl of the beast, like the shriek of the slave, lasts a moment in the darkness and hush of the night. In a split second all is silent again. There is no aftermath to the pain-sensation of the animal or the slave; there follows no complaint, no request, no protest, no question of why and what. The slave does not know suffering, lacking, as he does, the very existential need-awareness which generates suffering. He is never in distress because he has no *human* needs. The needs of a slave are, like his shriek, not human: the etiology of his needs is exclusively biological. The absence of suffering mitigates the sharpness of pain. Former inmates of concentration camps have told me that they had, with the passage of time, become inured to any pain or torture, as if they had been totally anesthetized. They were dumb beings. They not only stopped speaking, but ceased to emit coherent sounds, as well.

The text divides the process of redemption in three stages. First, it identifies bondage with the absence of both word and meaningful sound, with total silence. Then redemption begins with finding sound while the word is still absent. Finally, with the finding of both sound and word, redemption attains its full realization.

Before Moses came there was not even a single sound. No complaint was lodged, no sigh, no cry uttered. Only an agonizing un-human shriek would penetrate the weird silence of the night. The slaves were gloomy, voiceless and mute. The women did not cry when their infants were snatched from their arms; the men kept quiet when they were mercilessly tortured by the slave drivers. Torture was taken for granted. They thought this was the way it had to be. The pain did not precipitate suffering. They were unaware of any need.

When Moses came, the sound, or the voice, came into being. Moses, by defending the helpless Jew, restored sensitivity to the dull slaves. Suddenly they realized that all that pain, anguish, humiliation and cruelty, all the greed and intolerance of man vis--vis his fellow man is evil. This realization brought in its wake not only sharp pain but a sense of suffering as well. With suffering came loud protest, the cry, the unuttered question, the wordless demand for justice and retribution. In short, the dead silence of non-existence was gone; the voice of human existence was now heard.